

Læreplan for samfunnsfag 7.klasse 2021/2022

Fag: Samfunn

Klasse: 7

Uke	Hovedområde r / tverrfaglig temaer	Kompetanse mål	Læringsmål	Lærestoff	Arbeidsmåter	Vurderingsfo rm
-----	--	-------------------	------------	-----------	--------------	--------------------

<p>35-38</p>	<p>K: Undring og utforskning K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar K: Bærekraftig samfunn K: identitetsutvikling og fellesskap T: Berekraftig utvikling T: Folkehelse og livsmeistring</p>	<p>Utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster.</p>	<p>*Eleven skal kunne si hva perioden fra 500 til 1500 heter. *Eleven skal kunne si hva perioden fra år 1000 til 1300 heter. *Forklare hvem Muhammed var og hvorfor han er viktig for muslimer. *Forklare hvem paven er og kirkens innflytelse og makten de hadde over samfunnet. *Forklare hvem frankerne var og hvem Karl den Store var. *Eleven skal kjenne til hvem vasallene, kronvasallene og godsherrene var. *Eleven skal kunne gjenfortelle</p>	<p>Gaia: De mørke århundrene, høymiddelalderen og senmiddelalder og renessansen (Kap. 2-4). Salaby Internett</p>	<p>Film lage presentasjon Lærerveiledning Ulike læringsstrategier powerpoint</p>	<p>Vurdering: underveis, framover og sluttvurdering</p>
--------------	---	--	--	--	--	--

			<p>hvordan byene vokste i høymiddelalder og nevnte noen viktige handelssentre i Europa.</p> <p>*Eleven skal kjenne til begreper som laug, svennestykke og håndverkssvenn.</p> <p>*Eleven skal kjenne til kirkens posisjon og påvirkning på samfunnet i høymiddelalderen.</p> <p>*Eleven skal kjenne til hvem Frans av Assisi var og gjenfortelle livet hans.</p> <p>*Elevene skal kunne forklare hva korstogene var og hvem ridderne var.</p> <p>*Gjøre rede for sentrale trekk ved tidsepoken middelalder.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			<p>*Kunne skrive en tekst om middelalderen ved å bruke relevante faguttrykk og flere kilder.</p> <p>*Eleven skal kunne gjøre rede for sentrale trekk ved tidsepoken renessansen</p> <p>*Eleven skal kjenne til noen av de store renessansekunstnerne</p> <p>*Eleven skal kjenne til Luthers liv og hans rolle i reformasjonen.</p> <p>*Eleven skal kjenne til de nye oppdagelsene som ble gjort om verdensrommet og kjenne til noen av de viktigste astronomer.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

<p>Uke 39 og 40</p>	<p>K: Undring og utforsking K: samfunnskritisk tenking og sammenhenger.</p> <p>K: Undring og utforsking K: samfunnskritisk tenking og sammenhenger.</p> <p>K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmeistring</p>	<p>Presentere ei aktuell nyhetssak og reflektere over forskjeller mellom fakta, meninger og kommersiell budskap i mediebildet.</p> <p>Sammenligne hvordan ulike kilder kan gi ulik informasjon om samme tema, og reflektere over hvordan kilder kan brukes til å påvirke og fremme bestemte syn.</p> <p>Reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar,</p>	<p>*Vite hvilke spørsmål vi bør stille for å finne ut hvor sikker en kilde er</p> <p>*Vite hvordan en oppgir en kilde</p> <p>*Vite hvilke ulike grupper kilder vi har(digitale kilder, levende kilder, skriftlige kilder og bilder)</p>	<p>Gaia kapittel 1 Internett</p>	<p>Hver elev presenterer «Dagens nyhet» Aviser og TV</p> <p>Søke på internett etter ulike meningene om et tema. Presentere det muntlig.</p> <p>Kan med fordel samarbeide med norsken her, det er et eget kapittel der om kilder.</p>	<p>Individuell, gruppe, plenum. Lærerveiledning Underveisvurdering sluttvurdering</p>
---------------------	---	--	--	--------------------------------------	--	---

		normer og grenser.				
42-46	<p>K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar</p> <p>K: Berekraftige samfunn</p> <p>T: Berekraftig utvikling</p>	Beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der	<p>*Eleven skal kunne gjøre rede for klima- og vegetasjonssoner i verden og hvordan mennesker gjør seg nytte av de.</p> <p>*Eleven skal kjenne forskjellen mellom barskog og regnskog. De skal kunne plassere hvor på kartet vi kan finne disse skogene.</p>	<p>Gaia: Natur- og landskapstyper, kontinenter og verdensdeler (Kap. 6 og 7).</p> <p>Salaby globus.cappelen.no</p> <p>7 kontinenter på nrk</p>	<p>Individuell, gruppe, plenum</p> <p>Powerpoint</p> <p>Velge et utvalgt land fra en av verdensdelene, samarbeide med medelev. Lage PowerPoint presentasjon utifra gitte kriterier.</p>	<p>Lærerveiledning</p> <p>Underveisvurdering</p> <p>Sluttvurdering</p> <p>Prøve</p>

			<p>*Eleven skal kunne forklare viktigheten med å bevare skogene.</p> <p>*Elevene skal kunne forklare hva en gress-slette er og hva disse brukes til. Eleven skal også kunne plassere hvor på kartet vi kan finne de største gress-slettene.</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva en nomade er.</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva som kjennetegner ørken og plassere på kartet hvor de største ørkener i verden finnes.</p> <p>*Eleven må kunne navnet på de syv verdensdelene og vise deres plassering på et kart.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			<p>*Eleven skal kjenne til fordelingen av hav og land på jorda.</p> <p>* Eleven skal kjenne til de viktigste landene i hver verdensdel.</p> <p>*Eleven skal sammenligne likheter og forskjeller mellom land i Europa og land i andre verdensdeler.</p>			
--	--	--	--	--	--	--

47-49	<p>K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar K: Demokratiforståing og deltaking K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmeistring T: Demokrati og medborgarskap</p>	<p>Reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar.</p>	<p>*Eleven skal kunne gjenfortelle bakgrunnen til konflikten i Elfenbenskysten</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva en borgerkrig er.</p> <p>*Eleven skal kjenne til hva FN er og hva deres viktigste oppgaver er.</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva slags verktøy for fred vi har og kunne gi eksempler på hvordan disse kan brukes i vårt nåværende samfunn.</p> <p>*Eleven skal kunne presentere en aktuell samfunnskonflikt og drøfte forslag til løsningsmetoder.</p>	<p>Gaia: Konflikt og konfliktløsning (Kap. 8). Salaby globus.cappelen.no</p> <p>Fn-sambandet Redd-barna.no</p>	<p>Individuell, gruppe, plenum</p>	<p>Underveisvurdering Sluttvurdering Muntlig tilbakemelding Elevvurdering</p>
-------	--	---	---	--	------------------------------------	---

			<p>*Eleven skal kunne skrive samfunnsfaglig tekst ved å bruke relevante faguttrykk og flere kilder.</p>			
50-51 1-2	<p>K: Undring og utforsking K: Demokratiforståing og deltaking K: Identitetsutvikling og fellesskap T: Folkehelse og livsmeistring T: Demokrati og medborgarskap K: Undring og utforsking</p>	<p>Utforske ulike sider ved mangfold i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølve og for å høyre til i fellesskap</p>	<p>*Eleven skal kunne forklare hva en flyktning, en internflyktning og en asylsøker er. *Eleven skal kunne forklare hva FNs rolle i flykningarbeidet er. *Eleven skal kjenne til fra hvilke land de største gruppene av flyktninger kommer fra og hva årsaken er til at de flykter.</p>	<p>Gaia: Mennesker på flukt (Kap. 9). Salaby Globus.cappelen.no Fn-sambandet Undervisningsmaterieill - Heiverden</p>	<p>Gruppearbeid Jobbe på internett Lage en powerpointpresentasjon</p>	<p>Vurdering: underveis, framover og sluttvurdering sammen med klassen</p>

	<p>K: samfunnskritisk tenking og sammenhenger</p>	<p>Gjennomføre ei samfunnsfagleg undersøking og presentere resultatane ved hjelp av eigna digitale verktøy.</p>	<p>*Eleven skal gjennomføre og presentere undersøkelser som krevjer telling og regning, ved å bruke informasjon fra tabellar og diagrammer.</p> <p>*Eleven skal kunne bruke digitale verktøy til å presentere samfunnsfaglig arbeid og følge reglar for personvern og opphavsrettigheter.</p> <p>*Eleven skal kunne formulere et samfunnsfaglig spørsmål, foreslå mulige forklaringer og belyse spørsmålet gjennom en undersøkelse.</p>			
--	---	---	---	--	--	--

3-7	<p>K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar K: Demokratiforståing og deltaking K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmeistring T: Demokrati og medborgarskap</p> <p>K: Undring og utforsking K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar K: Demokratiforståing og deltaking K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmeistring T: Demokrati og medborgarskap</p>	<p>Samtale om menneske- og likeverd og samanlikne korleis menneskerettane er blitt og blir varetekne i ulike land.</p> <p>Drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og Utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering.</p>	<p>*drøfte menneskeverd, rasisme og diskriminering i et historisk og nåtidig perspektiv</p> <p>*gjøre greie for noen av menneskerettighetene</p> <p>*Vite hva et demokrati er</p> <p>*Drøfte hva likestilling er</p> <p>*Komme med forslag til hvordan en motarbeider fordommer, rasisme og diskriminering</p> <p>*Eleven skal kjenne til hva FN er og hva deres viktigste oppgaver er.</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva slags verktøy for fred vi</p>	<p>Gaia Internett</p> <p>Barnekonvensjonen- liv og lære https://arkiv.unicef.no/barnekonvensjonen-livoglaere</p> <p>Lær om likestilling og jenters rettigheter med CARE og Salaby - CARE</p> <p>Samfunnsfag Global skole- handler om menneskerettigheter og diskriminering</p> <p>Undervisningsmateriell - Heiverden</p>	<p>Gruppearbeid Jobbe på internett Presentasjon av en aktuell samfunnskonflikt Diskusjon Undersøkelse</p>	<p>Vurdering: underveis, framover og sluttvurdering sammen med klassen</p>
-----	--	---	--	---	---	--

			<p>har og kunne gi eksempler på hvordan disse kan brukes i vårt nåværende samfunn.</p> <p>*Eleven skal kunne gjenfortelle bakgrunnen til konflikten i Elfenbenskysten</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva en borgerkrig er.</p>			
9-12	<p>K: Undring og utforskning</p> <p>K: Samfunnskritisk tenking og sammenhengar</p> <p>K: Demokratiforståing og deltaking</p> <p>K: Berekraftige samfunn</p> <p>K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Berekraftig utvikling</p>	<p>Utforske og presentere ei global utfordring ved berekraftig utvikling og kva for konsekvensar ho kan ha, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å motverke utfordringa og korleis samarbeid mellom land kan bidra.</p>	<p>*Vite hva bærekraftig utvikling er</p> <p>*Gi eksempler på hvordan barn og voksne kan være med å fremme dette.</p> <p>*Komme med forslag til hvordan en kan motvirke utfordringen</p>	<p>Fn-sambandet</p> <p>https://www.fn.no/Undervisning/1-7-trinn/Ressursbank-Baerekraft</p> <p>https://klima.reddbarna.no/</p> <p>Undervisningsmaterieill - Heiverden</p>	<p>Film</p> <p>Diskusjon</p> <p>Gruppearbeid</p> <p>Søke på internett</p>	<p>Klassediskusjon</p> <p>Underveisvurdering</p> <p>Sluttvurdering</p>

	T: Folkehelse og livsmeistring T: Demokrati og medborgarskap		*Vite hvordan en kan samarbeide med andre land			
14-16	K: Identitetsutvikling og fellesskap T: Folkehelse og livsmeistring Tverrfaglig tema i kristendom og Samfunn. Tverrfaglig prosjekt med kristendom og naturfag. "Kropp og identitet"	Reflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og egne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne.	*Eleven skal kunne samtale om kjærlighet og respekt, variasjon i seksuell orientering og samliv og familie og diskutere konsekvenser av manglende respekt for ulikheter. *Gi eksempel på hvordan kjønnsroller og seksualitet blir framstilt i ulike medium og diskutere de ulike	Gaia: Forelskelse og kjærlighet (Kap. 11). Presten kommer inn og har om temaet "Vår identitet i Gud- vår identitet i verden" Boka gutt og jente, nettsiden guttogjente.no Dembra.no- har mange praktiske oppgaver om identitet	Salaby ☒ Dramatisering Individuelt arbeid diskusjon	Underveisvurdering Muntlig tilbakemelding

			forventningene det kan skape.			
17-20	K: Undring og utforskning K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar	Gi døme på kva lover, reglar og normer er og kva slags funksjon dei har i samfunn, og reflektere over konsekvensar av å bryte dei Reflektere	*Kunne forklare hvordan rettstaten fungerer ut fra hvordan et aktuelt lovbrudd er behandlet. *Eleven skal kunne presentere en aktuell samfunnskonflikt og drøfte forslag til løsninger. *Eleven skal kunne skrive samfunnsfaglig tekst ved å bruke	Slik blir en lov til: https://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/stortinget-undervisning/5.-7.-trinn/ Elevkanalen - Lovverket- hvorfor har vi lover? Slik blir lover til - regjeringen.no Globus5samfunnelevbok bm blabok by Cappelen Damm - issuu- hva er lover, normer og regler.	Film Individuelle oppgaver Diskusjon	Underveisvurdering Sluttvurdering

	<p>K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmeistring</p>	<p>over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser.</p>	<p>relevante faguttrykk og flere kilder.</p>	<p>Brukhue.no</p>		
21-25	<p>K: Undring og utforskning</p> <p>K: Samfunnskritisk tenking og samanhengar</p> <p>K: Demokratiforståing og deltaking</p> <p>K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmeistring</p> <p>T: Demokrati og medborgarskap</p>	<p>Reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte</p>	<p>*Eleven skal kunne framstille oppdagelsesreiser europeere gjorde, beskrive kulturmøtet og samtale om hvordan dette kunne oppleves.</p> <p>*Eleven skal kunne fortelle hva som var grunnen til at europeerne ville finne nye handelsveier.</p>	<p>Gaia: Oppdagelsesferder og nye tanker (Kap. 5)</p> <p>Aztekerriket, en introduksjon - YouTube</p>	<p>Film</p> <p>lage presentasjon</p> <p>Lærerveiledning</p> <p>Ulike læringsstrategier</p> <p>powerpoint</p>	<p>Underveisvurdering</p> <p>Sluttvurdering</p>

			<p>*Eleven skal kjenne til Vasco da Gama, Magellan og Kristoffer Columbus. De skal kunne vise på kart hvilke oppdagelser og hvilke ruter de brukte.</p> <p>*Eleven skal kunne fortelle hvordan situasjonen var i Sør-Amerika før, under og etter erobringen.</p> <p>*Eleven skal kunne fortelle hvordan handelen foregikk med afrikanske slaver.</p> <p>*Eleven skal kunne forklare hva opplysningstiden gikk ut på og kjenne til noen av de mest kjente forfatterne fra denne tiden.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			*Eleven skal kjenne til Karl den 1. og Ludvig 14.			
--	--	--	---	--	--	--

Kjerneelementene i samfunnsfag:

Undring og utforskning: Elevane skal kunne undre seg over, reflektere omkring og vurdere korleis kunnskap om samfunn før og no blir til. tillegg skal elevane kunne innhente og bruke informasjon frå ulike typar historiske, geografiske og samfunnskunnskaplege kjelder for å kaste lys over forhold i ulike samfunn, til ulike tider, og i sitt eige liv.

Samfunnskritisk tenking og samanhengar: Elevane skal forstå samanhengar mellom geografiske, historiske og notidige forhold og korleis desse forholda kvar for seg og saman har påverka og påverkar menneske og samfunn. Elevane skal analysere korleis makt og maktrelasjonar har verka og verkar inn på ulike forhold i samfunnet.

Demokratiforståing og deltaking: Elevane skal forstå korleis geografiske, historiske og notidige forhold har lagt og legg føresetnader for høvet menneska har hatt og har til å samarbeide, organisere seg og ta avgjerder i ulike samfunn. Dei skal forstå kvifor konflikhtar har oppstått og oppstår, og korleis dei har blitt og blir handterte. Elevane skal få erfaring med demokrati i praksis for å kunne påverka og medverke til samfunnsutforming.

Berekraftige samfunn: Elevane skal forstå korleis geografiske, historiske og notidige forhold har lagt og legg føresetnader for korleis menneska har dekt og dekkjer behova sine, og for korleis dei har fordelt og fordeler ressursar i ulike samfunn. Elevane skal sjå at ressursbruken til menneska har hatt og har konsekvensar, og kunne vurdere handlingsalternativ for berekraftig utvikling på individuelt, nasjonalt og globalt nivå.

Identitetsutvikling og fellesskap:

Elevane skal få innsikt i korleis menneske utviklar identitet og tilhøyrse, og korleis dei samhandlar med andre. Dei skal forstå kvifor menneske søker saman i samfunn, og korleis identitetsutvikling og fellesskap blir påverka av geografiske, historiske og notidige forhold.

Tverrfaglige tema:

Folkehelse og livsmeistring: elevane skal bli bevisste på sin eigen identitet og si eiga identitetsutvikling og forstå individet som ein del av ulike fellesskap. Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrse blir påverka av samhandling med andre, òg digitalt, er ein del av kompetansen i faget. Gjennom faget skal elevane kunne identifisere område der menneskeverdet blir utfordra, til dømes i samband med menneskehandel og slaveri i vår tid, og peike på tiltak for å verne om dei grunnleggjande behova menneske har.

Demokrati og medborgarskap: elevane utviklar kunnskapar og ferdigheiter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar. Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdiar og prinsipp. Gjennom arbeid med samfunnsfag skal elevane tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meningsbryting og vise aktivt medborgarskap.

Berekraftig utvikling: elevane forstår samanhengen mellom dei sosiale, økonomiske og miljømessige forholda ved berekraft. Kunnskap om samanhengar mellom natur og samfunn, om korleis menneska påverkar klima og miljø, og om korleis levekår, levesett og demografi heng saman, bidreg til denne forståinga.

Synliggjøringstillegg Identitetsutvikling og fellesskap samfunnsfag:

Kva det gode liv og det gode samfunn er, er ikkje spørsmål med verdinøytrale svar. Faget må difor gje stort rom for refleksjon rundt kva som er godt og rett i samfunnet, og må klargjere korleis ulike livssyn og tanke-system fører til ulike verdi- og samfunnssyn. Faget byggjer på ei kristen forståing av samfunnet, med ei røyndomsoppfatning og eit menneskesyn som seier at Gud har skapt verda, held henne oppe og er aktiv i menneska sitt liv. I faget skal elevane utforske korleis menneska gjennom sine handlingar kan vere aktive, ansvarlege medarbeidarar i Guds skaparverk. Elevane skal bli bevisste på religionen sin påverknad på etiske haldningar, sosiale strukturar og lover, og spesielt korleis kristen tru, tanke og sed har prega utviklinga i Noreg.

Fordi mennesket er skapt i Guds bilete, har det potensiale til å gjere godt, men på grunn av syndefallet har det og potensiale til å gjere vondt. Elevane skal bli bevisste på korleis menneske kan verte freista til å misbruke makt, og dei skal bli rusta til å ta ansvar for eige og medansvar for andre sitt liv.